

Državni izpitni center

M 2 1 2 7 0 1 1 3

JESENSKI IZPITNI ROK

EKONOMIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sobota, 28. avgust 2021

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

Prazna stran

IZPITNA POLA 1

Naloga	Odgovor
1	♦ B
2	♦ C
3	♦ C
4	♦ A
5	♦ C
6	♦ D
7	♦ B
8	♦ D
9	♦ A
10	♦ C

Naloga	Odgovor
11	♦ B
12	♦ A
13	♦ C
14	♦ D
15	♦ B
16	♦ A
17	♦ D
18	♦ C
19	♦ B
20	♦ D

Naloga	Odgovor
21	♦ C
22	♦ C
23	♦ C
24	♦ A
25	♦ A
26	♦ C
27	♦ B
28	♦ B
29	♦ A
30	♦ B

Naloga	Odgovor
31	♦ C
32	♦ D
33	♦ A
34	♦ C
35	♦ D
36	♦ B
37	♦ A
38	♦ B
39	♦ D
40	♦ D

Za vsak pravičen odgovor 1 točka.

Skupaj številno točk IP 1: 40

IZPITNA POLA 2

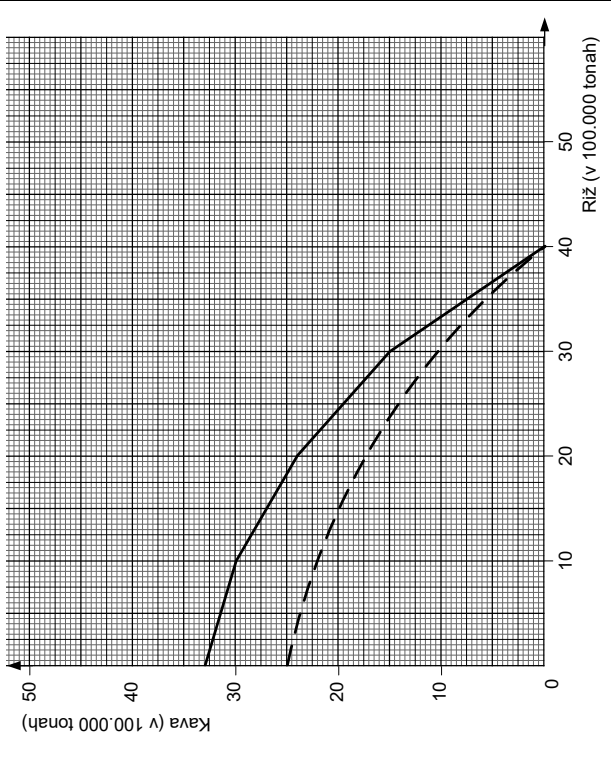
1. naloga: Transformacijska krivulja

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila						
1.1	1	<ul style="list-style-type: none"> Proizvodni dejavniki so različne sestavine, ki jih potrebujemo v procesu proizvodnje. 								
	2	<table border="1"> <tr> <td>Proizvodni dejavnik</td> <td>Primeri proizvodnih dejavnikov v proizvodnji riža</td> </tr> <tr> <td>delo</td> <td>pridelovalci riža, kmetje, delavci v sušilnici riža ...</td> </tr> <tr> <td>narava (zemlja)</td> <td>obdelovalna zemlja, voda, semena riža, gnojila ...</td> </tr> </table>	Proizvodni dejavnik	Primeri proizvodnih dejavnikov v proizvodnji riža	delo	pridelovalci riža, kmetje, delavci v sušilnici riža ...	narava (zemlja)	obdelovalna zemlja, voda, semena riža, gnojila ...		<p>Za vsak proizvodni dejavnik in primer proizvodnega dejavnika v proizvodnji riža 1 točka.</p> <p>Če kandidat navede samo oba proizvodna dejavnika ali primera, prejme 1 točko.</p>
Proizvodni dejavnik	Primeri proizvodnih dejavnikov v proizvodnji riža									
delo	pridelovalci riža, kmetje, delavci v sušilnici riža ...									
narava (zemlja)	obdelovalna zemlja, voda, semena riža, gnojila ...									
Skupaj	3									

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1.2	1	<p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> Z razpoložljivo količino proizvodnih dejavnikov dosežemo najboljši učinek. Dosežemo predviden (načrtovan) učinek s kar najmanjšo porabo proizvodnih dejavnikov. 		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1.3	1	<p>♦</p>		
	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ količino ♦ potencialni 		
	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ zmanjšati ♦ alternativni (oportunitetni) 		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1.4	1	<p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Država ne uporablja vseh proizvodnih dejavnikov (npr. zemlje, ljudi ...). ♦ V državi je brezposelnost. ♦ V državi je obdelovalna zemlja delno neobdelana. ♦ V državi se proizvodni dejavniki uporabljajo manj učinkovito. 		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1.5	1	<p>◆</p> 		
1		<p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ subvencije: državne subvencije pridelovalcem kave za npr. razširitev nasadov ◆ ugodnejša posojila: subvencionirana, posojila (z nižjo obrestno mero) pridelovalcem kave za razširitev nasadov ◆ državne investicije: neposredne investicije države v nove nasade kave ali obnavljanje obstoječih nasadov kave. ◆ usposabljanje pridelovalcev: dodatna usposabljanja za pridelovalce kave, ki bi povečala produktivnost proizvodnje. ◆ znižanje davkov: nižji davki pritegnejo investitorje v proizvodnjo kave. 		
Skupaj	2			

2. naloga: Merila uspešnosti poslovanja

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2.1	1	♦ Prihodek je denar, ki ga podjetje zasluži s prodajo izdelkov ali storitev na trgu.	Cena x količina prodanega blaga.	
	1	♦ Strošek je v denarju (vrednostno) izražena poraba ali obraba proizvodnih dejavnikov.		
	1	♦ 74.457.640 EUR		
Skupaj	3			

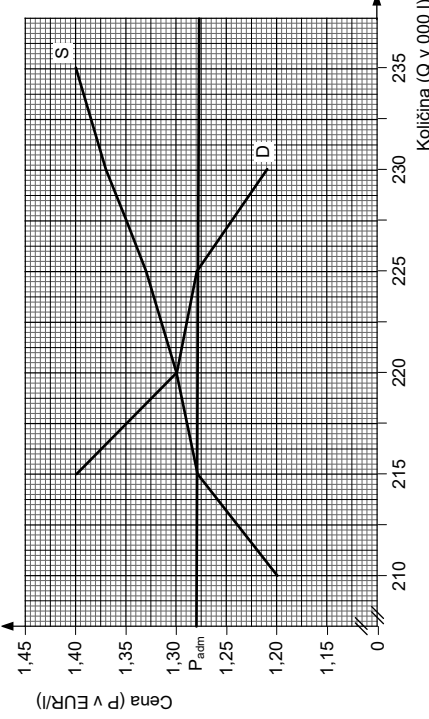
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2.2	1	♦ Produktivnost dela je razmerje med ustvarjenim produktom in delom, ki ga je bilo treba vanj vložiti.	♦ Prikazuje, koliko izdelkov v povprečju ustvari enota dela. ♦ število izdelkov (vrednostno) ♦ število delavcev (št. delovnih ur)	
	1	♦ 125.630		
	1	♦ bolj ♦ večji		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2.3	1	ena od: Dobiček je ♦ nagrada za podjetnikovo opravljanje poslovnih funkcij in za tveganje. ♦ nagrada za inovativnost. ♦ donos kapitala. ♦ monopolni donos.	Prihodki – stroški.	
	1	♦ $\frac{\text{dobiček} \times 100}{\text{kapital}} = \frac{1.297.250 \times 100}{31.130.930} = 4,17 \%$		Za izračun in rezultat 1 točka

1	♦ obrestna mera = $\frac{\text{obresti} \times 100}{\text{glavnica}}$ glavnica = $\frac{5690 \times 100}{3,2} = 177.812,50 \text{ EUR}$		Za izračun in rezultat 1 točka
1	♦ dobiček – obresti = podjetniški dobiček 1.297.250 – 5690 = 1.291.560 EUR		Za izračun in rezultat 1 točka
Skupaj	4		

3. naloga: Tržno ravnotežje in država

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.1	1	ena od: ♦ Obseg povpraševanja po določeni dobrini se giblje v nasprotni smeri od cene te dobrine ob predpostavki ceteris paribus. ♦ Pri višji ceni kupci kupujemo manj, pri nižji ceni kupujemo več ob predpostavki ceteris paribus.	Obseg povpraševanja po določeni dobrini se giblje v nasprotni smeri od cene te dobrine.	
	1	ena od: ♦ Tržno ravnotežje se oblikuje pri ravnotežni ceni, kjer so kupci pripravljeni kupiti takšno količino dobrine, kakor so jo pri tej ceni prodajalci pripravljene prodati. ♦ Tržno ravnotežje je točka, v kateri se sekata krivulji ponudbe in povpraševanja. ♦ Točka opredeljena z ravnotežno ceno in ravnotežno količino.	S = D	
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.2	1	tri od: ♦ cena 95-oktanskega bencina ♦ dohodek potrošnikov ♦ cene drugih vrst goriva ♦ cene javnega prevoza ♦ cene avtomobilov ♦ navade potrošnika, koliko uporablja avto, hodi peš, vozi kolo ... ♦ število in struktura prebivalstva		
	1			
1	♦	♦ presežno povpraševanje		Za oba pravilna odgovora 1 točka.
Skupaj	3	♦ 10		

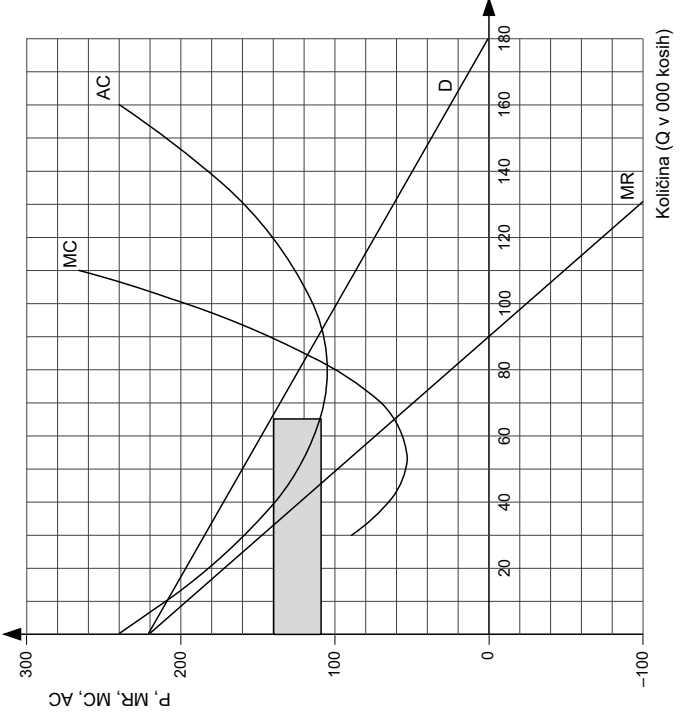
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.3		<p>♦</p>		
	1	♦ vrisana krivulja D ₁		
	1	♦ vrisana krivulja S ₁		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.4	1	$\eta = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{p_1 + p_2}{Q_1 + Q_2} = \frac{3}{-0,05} \cdot \frac{1,255}{226,5} = -0,33$ $\eta = \frac{\Delta Q}{\Delta P} (\%) = \frac{1,33}{-3,9} \% = -0,34$ $\eta = -0,33$ <p>ali</p> $\eta = -0,34$		
	1	♦ cenovno neelastično		
	1	♦ 3,3 (ali 3,4)		
Skupaj	3			

4. naloga: Monopol

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.1	1	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ število kupcev in prodajalcev ♦ stopnja razlikovanja (homogenosti ali diferenciranosti) blaga ♦ stopnja mobilnosti proizvodnih dejavnikov ♦ racionalnost ravnanja tržnih subjektov in stopnja informiranosti <p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ <u>število kupcev in prodajalcev</u>: Za konkurenco je potrebno večje število enih in drugih, sicer lahko posameznik vpliva na tržno dogajanje (npr. kot monopolist). ♦ <u>stopnja razlikovanja (homogenosti ali diferenciranosti) blaga</u>: Če je blago diferencirano, se kupci ne odločajo zgolj po ceni, temveč tudi po drugih lastnostih proizvodov posameznih proizvajalcev (vloga blagovnih znamk). ♦ <u>stopnja mobilnosti proizvodnih dejavnikov</u>: Gre za možnost enostavnega, hitrega vstopa novih proizvajalcev na trg oz. za naravne (tehnoške) ali umetne (pravne, ekonomske) ovire za vstop novih konkurentov. ♦ <u>racionalnost ravnanja tržnih subjektov</u>: Pri kupcih gre za vprašanje dobre informiranosti o trgu, proizvodih in proizvajalcih, pri prodajalcih gre za to, da ne delajo razlik med kupci. 		Za štiri ali tri navedene dejavnike 1 točka.
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.2	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Na trgu je samo en ponudnik, proizvod nima substituta in obstajajo ovire za vstop novih ponudnikov. 	Na trgu je en sam ponudnik.	
	1	<p>dve od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Slovenske železnice ♦ Pošta Slovenije ♦ Športna loterija ♦ oskrba z vodo ♦ DARS ♦ druga 		Kandidat lahko navaja tudi primere monopolnih podjetij na lokalni ravni.
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.3	1	♦ $MC = MR$		
	1	♦ 65		
	1	♦		
	1			
	1	♦ AC ♦ 80		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.4	1	<p>dve od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Omejujejo proizvodnjo in prodajo manjšo količino po višji ceni. ◆ Monopol ne proizvajajo z minimalnimi možnimi stroški. ◆ Potrošniki izgubljajo del potencialnega produkta. ◆ Ni konkurenčnega pritiska na podjetja, ta so zato manj učinkovita. ◆ Monopol lahko zavira tehnološki napredek. ◆ Na račun monopolnih ekstradobičkov nekaterih družb so dobički v konkurenčnih panogah občutno nižji. ◆ Z monopolom je pogosto povezana tudi politična in vojaška moč, to pa omejuje izbiro in ogroža demokracijo v družbi. 		
	1	<p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ prepoved združitive podjetij, ki bi ustvarila monopol ◆ razdružitev monopolnega podjetja v več podjetij ◆ obvezna odprodaja dela podjetja (dezinvestiranje) ◆ denarna kazen za monopolista ◆ zaporne kazni za krivce ◆ plačilo škode oškodovanim podjetjem, ki jih je prizadel monopol ◆ državni nadzor cen 		
Skupaj	2			

5. naloga: Razvoj tržnega gospodarstva in globalno neskladje

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Kapital je vse proizvedeno bogastvo, ki ga namenimo za (re)produkcijo. 	Vse, kar je proizvedeno in se uporablja v podjetjih/organizacijah.	
5.2	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ centralizacija 		
	1			
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Koncentracija kapitala je rast podjetja z vlaganjem dobička. ♦ Rast podjetja (večanje kapitala) z vlaganjem dobička 		
Skupaj	3			
5.3	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ nafta/plin ♦ elektrika 		
	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ nižji stroški zaradi množične proizvodnje/ekonomije obsega ♦ nižje cene izdelkov zaradi večje proizvodnje in/ali nižjih stroškov ♦ višje plače delavcev zaradi večje produktivnosti ♦ večja produktivnost dela zaradi večje in hitrejši proizvodnje ♦ delitev delavcev na bele in modre ovratnike ♦ večja produktivnost dela zaradi tehnične delitve dela 		Za vsako smiselno pojasnilo, ki vsebuje vzrok in posledico, 2 točki.
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.4	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ V tem nihanju se izmenjujejo obdobja poleta, razvoja, optimizma in obdobja gospodarskih težav, kriz, recesij. Gospodarstvo nikoli ne miruje. 	izmenjava gospodarske rasti in kriz	
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.5	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ večji 		
	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 2009 ♦ rast realnega BDP negativna 		
Skupaj	2			

6. naloga: Denarna in tečajna politika

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ obrestna mera ♦ količina denarja v obtoku 	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ eskontna stopnja ♦ obvezna rezerva ♦ politika odprtega trga 	
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.2	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ povečati ♦ ekspanzivno ♦ znižajo 		Za dva pravilno podčrtana odgovora 1 točka.
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.3	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ krediti državi ♦ krediti tujini 		
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Centralna banka kupuje državne obveznice. ♦ Centralna banka kupuje devize na domačem deviznem trgu. 		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.4	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ fiksni devizni tečaj ♦ drseči devizni tečaj 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Tečaj določi država. ♦ Tečaj se oblikuje na deviznem trgu na osnovi ponudbe in povpraševanja po devizah. 	
	1	♦ 0,8777		
	1	♦ depreciiral		
	1	♦ poslabšali		
	1	ena od: Potovanja so za slovenske turiste dražja, ker <ul style="list-style-type: none"> ♦ morajo za en dolar dati več evrov. ♦ so zaradi nižje vrednosti evra cene v ZDA za slovenske turiste višje. ♦ slovenski turisti kupujejo dražje dolarje. ♦ je devizni tečaj za slovenske turiste manj ugoden. 		
Skupaj	5			

Skupno število točk IP 2: 60